

STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ A REGIUNII NORD-EST

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007 – 2013”

Metodologia de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est

Document elaborat de **Agentia pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est**
Noiembrie 2013

Consultant: Avensa Consulting SRL, Iasi

CUPRINS

I. Contextul elaborării strategiei	3
II. Corelarea cu alte strategii și documente de planificare	3
III. Scopul și obiectivele elaborării Strategiei de Specializare Inteligentă	4
IV. Rezultate obținute în urma procesului de elaborare a Strategiei	5
V. Metodologia și procesul de elaborare a Strategiei	5
VI. Metodologia de selecție a sectoarele de specializare inteligentă ale Regiunii Nord-Est.....	7
Anexa - Principalele concluzii ale întâlnirilor cu structurile partenariale înființate la nivel regional cu privire la sectoarele de specializare inteligentă	9

I. Contextul elaborării strategiei

În cadrul propunerii Comisiei Europene privind politica de coeziune pentru 2014-2020, sprijinirea investițiilor în cercetare și inovare va constitui o condiție prealabilă (condiționalitate ex-ante) pentru utilizarea Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) destinat dezvoltării competitive în perioada 2014-2020.

În prezent, România pregătește o Strategie Națională pentru Specializare Inteligentă. În contextul demarării iminente a procesului de regionalizare (aparitia regiunilor ca unități administrativ-teritoriale) și de descentralizare a managementului fondurilor structurale alocate României pentru perioada 2014-2020, CE a recomandat tuturor regiunilor României să elaboreze acest tip de document.

În acest context, Regiunea Nord-Est a demarat elaborarea unei strategii regionale pentru specializare inteligentă, cu sprijin financiar din Programul Operațional pentru Asistență Tehnică 2007-2013, instrument necesar pentru realizarea unor investiții eficiente (raport rezultate/cost) și eficace (raport impact/obiectiv), în materie de cercetare, dezvoltare și inovare.

II. Corelarea cu alte strategii și documente de planificare

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est pentru perioada 2014-2020 vine să continue și să valorifice rezultatele Strategiei Regionale de Inovare Nord-Est, elaborată în 2008, cu utilizarea metodologiei acreditate de Comisia Europeana și cu sprijinul unor regiuni europene cu experiență în domeniu, respectiv Regiunea Extremadura din Spania și Abruzzo din Italia.

Strategia de specializare inteligentă a Regiunii este corelată cu procesele și documentele de planificare strategică pentru 2014-2020 de la:

• nivel european:

- viitorul program Orizont 2020 (care va finanța investițiile în cercetare și inovare cu un buget de 80 miliarde Euro);
- procesul de consolidare a Ariei Europene a Cercetării (ERA) – ca prim pas, Comisia Europeană a propus deja un instrument nou - ERA CHAIRS, care să facă tranziția spre Orizont 2020, asigurând integrarea organizațiilor de cercetare din regiunile de convergență în Aria Europeană a Cercetării și creșterea potențialului inovator;
- DG Regio – vezi Platforma S3 administrată de JRC Sevilla, unitate creată pentru a oferi suport metodologic și informațional Statelor membre și regiunilor care elaborează S3;
- COM(2011)615 din 06.10.2011 Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri

maritime, care fac obiectul cadrului strategic comun, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;

- COM(2010) 553 final COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020;
 - Inițiativele Europa 2020, O agendă digitală pentru Europa și O uniune a inovării;
 - Politica de Coeziune și Fondurile Structurale, respectiv condiționalitățile ex-ante pentru accesarea fondurilor europene în perioada 2014-2020.
- **nivel național:**
 - Strategia Națională de Cercetare-Dezvoltare-Inovare și Strategia Națională pentru Specializare Inteligentă a României pentru perioada 2014-2020;
 - Strategia Națională de Competitivitate a României;
 - Planul de măsuri pentru stimularea înființării și dezvoltării IMM prin implementarea Small Business Act – SBA;
 - Programele operaționale regionale și sectoriale ale României pentru perioada 2014-2020;
 - Planul multianual pentru colectarea și agregarea la timp a datelor pentru evaluarea eficacității și impactului programelor.
 - **nivel regional:**
 - Planul pentru Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020.

III. Scopul și obiectivele elaborării Strategiei de Specializare Inteligentă

Elaborarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est a fost realizată în vederea:

- realizării unei mai bune concentrări a resurselor și focalizării investițiilor Regiunii în domenii ce prezintă avantaje competitive și cu valoare adăugată mare;
- creșterii ponderii ocupate de cercetarea aplicată și orientarea acesteia pe domenii prioritare, printr-o mai bună colaborare/conlucrare cu mediul de afaceri regional și creșterii progresive a finanțării pentru cercetare-inovare atrase din surse private;
- scoaterii din izolare a sistemului economic și de inovare regional, propulsându-l pe o perspectivă trans-regională și internațională;
- identificării proiectelor de importanță strategică pentru regiune, pentru a dirija fluxul financiar către maximizarea impactului inițiativelor ce vizează integrarea și exploatarea sistematică a resurselor competitive (capitalul uman, creativitate, clustere, transfer tehnologic, etc).

Strategia conține, în acest sens, propuneri de acțiuni concrete destinate:

- a) definirii priorităților dezvoltării economice a Regiunii Nord-Est bazate pe cunoaștere și inovare, pe baza evaluării punctelor tari și a potențialului existent al regiunii;
- b) identificării factorilor determinanți ai competitivității regionale, care pot concura pentru a da “un nou suflu” economiei regionale, cu concentrare cu precădere pe:
 - infrastructura de afaceri și utilizarea acesteia la parametrii optimi și de eficiență înaltă (condiție de bază a unei dezvoltări durabile),

- resursele umane (fructificarea inteligenței locale-calificările superioare și educația pe parcursul întregii vieți fiind esențiale pentru dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere),
 - cercetare-dezvoltare, inovare, antreprenoriat, parteneriat public-privat (indispensabile pentru punerea în aplicare a rezultatelor din cercetare-dezvoltare și absorbția fondurilor structurale),
 - clusterelor industriale specializate (motor de creștere și valorificare a tehnologiilor de vârf).
- c) creării unui mecanism de măsurare a competitivității regionale;
- d) concentrării resurselor pe priorități cheie și oportunități de dezvoltare prin corelarea acestora cu strategiile de dezvoltare și sursele de finanțare naționale și europene.

IV. Rezultate obținute în urma procesului de elaborare a Strategiei

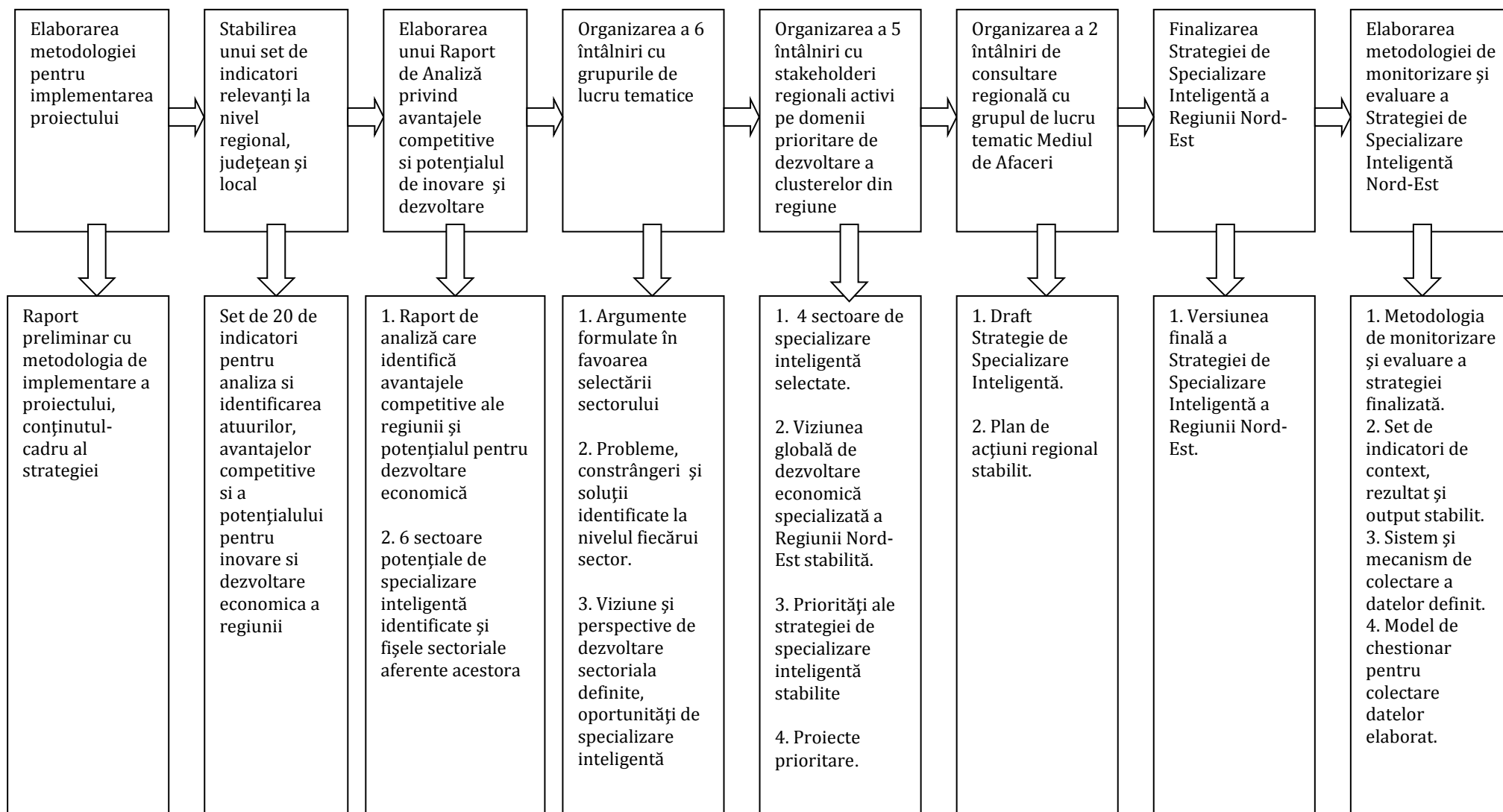
1. **Un set de indicatori relevanți la nivel regional, județean și local**, care să fie specifici particularităților Regiunii de dezvoltare Nord-Est și care, o dată colectați și interpretați, să faciliteze analiza și identificarea atuurilor, avantajelor competitive și a potențialului pentru inovare și dezvoltare economică a regiunii;
2. **Un Raport de Analiză privind avantajele competitive și potențialul pentru inovare pentru dezvoltare economică a Regiunii Nord-Est** (cu studii de caz sectoriale, care identifică acele sectoarele economice ale regiunii care conferă avantaje competitive actuale sau viitoare);
3. **Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est;**
4. **Metodologia de monitorizare și evaluare a Strategiei de Specializare Inteligentă Nord-Est** (un set de indicatori relevanți pentru specializarea inteligentă, un sistem și un instrument pentru colectarea datelor – model de chestionar).

V. Metodologia și procesul de elaborare a Strategiei

Metodologia de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est a avut la bază Ghidul pentru Cercetare și Inovare – Strategii de Specializare Inteligentă S³, elaborat în mai 2012 de către Joint Research Center Sevilla, cu supervizarea Directoratelor Generale ale Comisiei Europene (DG REGIO, RDT, ENTR, INFSO, EAC, SANCO, EMPL, AGRI, CLIMA) și Comitetul Regiunilor. Calendarul procesului de elaborare a strategiei a fost următorul:

Etapă	Perioada de desfășurare
Demararea procesului	29.05.2013 – 15.10.2013
Întâlniri cu grupurile sectoriale	10.09.2013 – 12.09.2013
Întâlniri cu clusterelor regionale	17.09.2013 – 27.09.2013
Întâlniri cu grupul Mediul de afaceri	4.10.2013 – 14.10.2013

Schema procesului de elaborare a strategiei, cu suita cronologică de activități derulate și rezultate aferente fiecăreia dintre acestea, este prezentată mai jos:

VI. Metodologia de selecție a sectoarele de specializare inteligentă ale Regiunii Nord-Est

Metodologia de selectare a domeniilor de specializare inteligentă de la nivelul Regiunii Nord-Est a presupus parcurgerea a două mari etape:

- 1) identificarea sectoarelor cu potențial de specializare inteligentă – pe baza unor informații preponderent cantitative și calitative, cuprinse în Raportul de analiză privind avantajele competitive și potențialul de inovare în scopul dezvoltării economice a Regiunii Nord-Est, inclusiv în fișele întocmite pentru fiecare dintre cele 6 sectoare cu potențial identificate;
- 2) alegerea, din lista de sectoare cu potențial identificate a sectoarelor de specializare inteligentă a regiunii – prin completarea informațiilor colectate în raportul de analiză și din fișele sectoriale cu o analiză de profunzime a fiecărui sector în parte, realizată în cadrul structurilor parteneriale create.

În **pasul 1**, sectoarele potențiale de specializare inteligentă au fost identificate în urma unei analize sectoriale aprofundate, cantitativă și calitativă, cu respectarea următoarelor condiții:

1. Existența aglomerărilor industriale – caracterizate printr-o concentrare teritorială a activității, precum și existența unei mase critice la nivel regional. Pentru respectarea ambelor condiții s-au luat în considerare următorii indicatori măsurabili: numărul de firme active în domeniu, cifra de afaceri a firmelor, numărul de salariați;
2. Existența clusterelor în domeniul selectat – demonstrează interesul pentru domeniul respectiv și reprezintă instrumentul cel mai potrivit prin care sectoarele tradiționale pot fi reconfigurate sau pot fi identificate noi industrii/nișe;
3. Existența unei baze regionale de competențe – entități de cercetare-dezvoltare-inovare și transfer tehnologic, universități, doctoranzi cu preocupări în domeniile de specializare inteligentă;
4. Existența unor avantaje comparative în domeniul ales pe baza valorii exporturilor principalelor grupe de produse conform Nomenclatorului Combinat.
5. Existența rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare și inovare – brevete și patente, articole științifice, teze de doctorat etc.

Urmărind o abordare aprofundată la nivel sectorial (la nivel de clasă CAEN), s-au identificat domeniile/sectoarele cu potențial de specializare inteligentă, în număr de 6, respectiv:

- Confeccii-textile;
- Prelucrarea lemnului și mobilă;
- IT&C (inclusiv new media);
- Agroalimentar;
- Biotehnologii;
- Turism.

Cele 6 sectoare cu potențial de specializare inteligentă identificate la nivel regional pot fi împărțite în trei categorii:

- a. **domenii tradiționale**, de prestigiu, care contribuie la formarea unei identități regionale, precum: confecții-textile, prelucrarea lemnului și mobilă și agroalimentar;
- b. **domenii emergente**, cu un potențial foarte mare pe viitor, precum: biotehnologiile;
- c. **domenii cu efecte benefice asupra celorlalte sectoare/activități** (de tipul "propulsive industry"), precum IT&C.

În **pasul 2**, criteriile avute în vedere pentru filtrarea sectoarelor cu potențial real de specializare inteligentă au vizat:

1. existența disponibilității diferitelor categorii din domeniu pentru dezvoltarea sectorului pentru conceperea și implementarea de inițiative în parteneriat;
2. o bună cunoaștere a problemelor/nevoilor/constrângerilor cu care se confruntă sectorul și a potențialelor soluții pentru depășirea acestora, care se pot transforma ulterior în măsuri/acțiuni;
3. existența unei viziuni clare și a unor perspective de dezvoltarea a respectivului sector, la orizontului anului 2020, în linie cu viziunea de dezvoltare economică generală a Regiunii Nord-Est;
4. capacitatea de a identifica și valorifica avantajele competitive ale sectorului în context european, național și regional;
5. existența unor proiecte/idei de proiecte cu impact regional, asupra cărora există un consens în rândul actorilor din domeniu;
6. gradul de dezvoltare al inițiativelor de clustere din respectivul sector și capacitatea acestora de a oferi beneficii membrilor existenți și potențiali.

Utilizând aceste criterii pentru a discerne output-ul întâlnirilor grupurilor de lucru sectoriale și a interviurilor de profunzime cu clusterelor din Regiune, au fost selectate patru sectoare de specializare inteligentă la nivel regional, dintre cele șase identificate în pasul 1:

- Confecții-textile;
- IT&C (inclusiv new media);
- Agroalimentar;
- Biotehnologii.

Anexa - Principalele concluzii ale întâlnirilor cu structurile partenariale înființate la nivel regional cu privire la sectoarele de specializare inteligentă

Sectorul potențial de specializare inteligentă	Argumente în favoarea selectării sectorului	Principalele probleme la nivel de sector	Potențiale soluții la problemele identificate
Textile-Confecții	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nevoia oamenilor pentru aceste produse este permanentă și de bază 2) Sector tradițional pentru regiune 3) Sector care oferă locuri de muncă ce nu necesită o pregătire anterioară foarte înaltă și oportunități de ocupare pentru femei 4) Specializarea relativ facilă la locul de muncă 5) Posibilitatea de ruralizare a industriei, cu crearea de locuri de muncă în rural, ceea ce conduce la stabilizarea populației locale 6) Apropierea de piețele de desfacere din Vest și Est 7) industrie cu cel mai mare nivel de ocupare din forța de muncă la nivel regional (existența unei mase critice); 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Lipsa integrării în lanțuri de producție (ex. unități de vopsitorie, imprimerie neperformante); 2) Absolvenții facultăților de profil nu vor să lucreze în domeniu, rezultând dificultăți de a găsi forță de muncă specializată, înalt calificată, determinate de probleme de mentalitate, dar și o imagine negativă a sectorului – „industrie ușoară” 3) Productivitatea scăzută a forței de muncă – deși echipamentele sunt performante; salariile mici nu reprezintă o cauză ci mentalitatea: ex. refuzul de a accepta creșterea producției/performanțelor la nivel european, la creșterea salariului la nivel european – văzută ca „exploatare”; 4) Piață locală insuficient dezvoltată, ceea ce obligă la producție în sistem lohn și dificultăți în dezvoltarea de producție sub marcă proprie; 5) Cooperare deficitară cu furnizorii de CDI 6) Sistem universitar și furnizori de formare deconectați de la ritmul schimbării / evoluția modei – lipsa expertizei „de teren” (ex. participări la târguri de specialitate) 7) Competențe locale insuficiente și forță de muncă insuficient pregătită în domenii cu un nivel înalt de cunoaștere (necesită calificare la locul de muncă) 8) Cheltuieli ridicate cu prototipurile; 9) Dificultățile de finanțare din fonduri UE – birocratie, 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Colaborarea cu firmele locale de IT pentru crearea de softuri specializate pentru domeniu (în prezent dificil de găsit și foarte scumpe); 2) Reconnectarea școlii cu realitatea practică – la nivel de curriculum, specializări și cunoștințe oferite; 3) Transformarea compartimentelor de cercetare-dezvoltare din cadrul unor firme de prestigiu în centre care oferă servicii specializate și pentru terți; 4) Dezvoltarea studiourilor de design; 5) Facilitarea efectuării de audituri tehnologice și a achiziției de echipamente / dotări moderne; 6) Training competențe IT&C de bază; 7) Campanii de informare și branding „Fabricat în Nord-Est” menite să stimuleze achiziția de produse locale de către cetățenii Regiunii; 8) Finantarea cheltuielilor firmelor din sector cu deplasarea la târguri și expoziții specializate (internaționale); 9) Includerea în cluster și a altor instituții de învățământ decât strict facultățile de profil – ex. facultăți de informatică și calculatoare, licee tehnologice și școli profesionale etc.; 10) Conexiunea cu centrele mondiale de modă – ex. proiecte transfrontaliere și interregionale; 11) Integrarea producătorilor locali în rețele globale;

	<p>8) avantaj comparativ regional (balanta pozitiva a exporturilor)</p>	<p>dificultăți cofinanțare – sau bancare (evitarea creditelor);</p> <p>10) Competitivitate scăzută pentru produse clasice;</p> <p>11) Dificultăți în a găsi software specializat; Costuri mari de achiziție și costuri și mai mari de mentenanță, astfel încât unele firme mari din cluster și-au dezvoltat propriile departamente IT, un spin-off capabil să devină un centru de servicii pentru toți membrii clusterului;</p> <p>12) Universitățile și institutele de cercetare nu reprezintă surse reale de inovare, datorită dificultății de a transpune proiectele lor de cercetare în practică – problema „finalității cercetării”: pot rezulta idei noi, dar e dificil să investești în ele, deoarece concurența din partea firmelor deja existente este acerbă;</p> <p>13) Târgurile și expozițiile naționale și regionale (târguri și expoziții cu vânzare) în domeniu nu sunt altceva decât bazare, care, în loc să promoveze produsele regionale/naționale permit concurenței să inunde piața cu produse ieftine;</p> <p>14) Sectorul se confruntă cu o concurență acerbă din partea firmelor din alte zone geografice (ex. Asia) care oferă produse slabe calitativ, la prețuri foarte mici, prin urmare strategia la nivel de sector trebuie să fie, în primă fază, una defensivă, pentru a preveni dispariția a tot mai multor firme din Regiune;</p> <p>15) Dificultatea de a dezvolta noi afaceri / firme în domeniu, datorită avantajelor mari (economii de scară, tehnologii, curbe de învățare, piețe) de care dispun firmele deja existente (de ex. în anumite domenii e imposibil să mai demarezi azi o afacere nouă, care să concureze jucătorii existenți – ex. filatură de lână)</p>	<p>12) Instruirea angajaților – specializări „la fața locului” (adesea în străinătate), pentru transferul de bune practici și programe specializate de pregătire, pe categorii de mărime a firmelor;</p> <p>13) Dezvoltarea creativității studenților ca suport pentru creativitatea viitorilor angajați;</p> <p>14) Formarea experților din mediul academic prin internship-uri și participarea la târguri din străinătate;</p> <p>15) Crearea în cadrul unităților economice din domeniu a unui buget distinct pentru cheltuieli CDI;</p> <p>16) Modificări legislative: eliminarea direcției marilor contribuabili, apariția conceptului de minijobs – extrem de important pentru un sector „sezonier” – confruntat cu probleme de șomaj tehnic în primele luni din an și imposibilitatea de a satisface comenzile vara, protecția brandurilor locale în fața invaziei asiatice;</p> <p>17) Includerea de puncte suplimentare pentru apartenența la un cluster la criteriul Relevanță în grila de finanțare a programelor europene dedicate dezvoltării economice;</p> <p>18) Conștientizarea și sensibilizarea administrației publice locale la problemele și proiectele clusterelor;</p> <p>19) Investiții în infrastructură și sprijin pentru asigurarea mobilității forței de muncă;</p> <p>20) Parcuri industriale pentru atragerea de investitori străini;</p> <p>21) Colaborarea cu Consorțiul TVET</p>
--	---	--	---

<p>IT&C</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Potențial existent excelent în domeniul data centers, infrastructură și viteză de acces la net; 2) Cerere foarte mare pe zona portaluri de internet, iar viitorul sună „mobile”, deci cerere de software ridicată; 3) Nivel ridicat al salariilor, cu un impact social pozitiv; 4) Locuri de muncă pentru tineri, conduce la retenția forței de muncă în regiune; 5) Oferă soluții de eficientizare a managementului în alte sectoare; 6) Sector mai sigur de afaceri – nu ieși din business decât făcând greșeli foarte mari, nu e influențat de criză; 7) Necesari de infrastructuri fizice - „infrastructura viitorului”; 8) Informația înseamnă putere și conexiune; 9) Sector sustenabil ca impact de mediu; 10) Valoare adăugată ridicată; 11) Existența masa critică în regiune. 12) Existența unor furnizori de competente acreditate 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Insuficiența numerică a absolvenților cu studii în domeniu, ceea ce generează un dezechilibru între cererea și oferta de forță de muncă și generând fenomene adverse pe piață: head-hunting și „braconaj” – mai ales la nivel de experți-seniori, spirala crescătoare a salariilor, instabilitatea pe post a forței de muncă, mereu în căutare de oportunități mai atractive etc.; 2) Lipsa competențelor dorite de firme la nivelul absolvenților și, de aici, procesul lung de învățare și subperformare (3-12 luni), din cauză că sistemul nu dezvoltă aceste competențe. Inerția programelor universitare de pregătire și lipsa corelării ofertei de pregătire cu nevoile firmelor, cauzate de factorul timp și dificultățile financiare de autorizare a unor noi specializări și lipsa interesului firmelor de a sprijini universitățile în acest sens – concluzie: dacă există o bună colaborare cu Universitățile în domeniul cercetării, rămân încă multe de făcut atunci când vine vorba de formare; 3) Probleme legale în recrutarea forței de muncă din străinătate (vize); 4) Piața muncii este perturbată și de o serie de alți factori: firmele de recrutare, acțiunea unor firme de IT interesate doar de proiecte punctuale în Regiune, dezvoltarea pe o bază nesănătoasă a sistemului de free-lancing, competiția internațională și brain-drain etc.; 5) Mentalitate deficitară – IT-iști provenind din regiune, care lucrează acum în afara ei, dar sunt nemulțumiți de actualul loc de muncă, refuză să se întoarcă dacă nu primesc mai mulți bani; 6) Nivel nesatisfăcător de pregătire a IT-iștilor din afara Regiunii (soft skills / competențe IT); 7) Majoritatea firmelor de IT exportă încă în sistem de outsourcing, servicii cu o valoare adăugată mică; 8) Lipsa strategiilor de dezvoltare a firmelor din Regiune, 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Colaborarea clusterelor IT&C între ele și cu alte cluster de pe plan regional, național și internațional; 2) Întâlnirea față în față a reprezentanților mediului academic de profil și unitățile care activează în domeniul IT&C pentru analizarea situației, în vederea creării structurii necesare pentru formarea specialităților, corelarea între mediul academic și cerințele IMM-urilor pentru sincronizarea între curriculum și ceea ce se cere în practică; 3) Susținerea internshipurilor ca modalitate de formare și loializare a forței de muncă (inclusiv de către universități, prin includerea în programa de studiu și asigurarea unor facilități – de ex. cost normal pentru căminizare pe perioada verii); 4) Promovarea sectorului IT de către cluster, în direcția stimulării vânzarilor, mai degrabă decât de autoritățile publice, care vor încerca să atragă investiții, accentuând presiunea pe resursele existente umane; 5) Animare, facilitare; 6) Târgul soluțiilor locale de IT; 7) Colaborarea cu entități similare din UE la nivel universitar; 8) Incluziunea sectorului IT&C în strategiile regionale, lobby pentru acesta și transformarea lui într-un brand regional; 9) Mediatizarea strategiilor care se elaborează pentru ca firmele interesate să știe către ce direcție să-și canalizeze investițiile; 10) Intrarea firmelor de IT în alte cluster sectoriale, pentru a întări colaborarea cu alte sectoare (de ex.
------------------------	---	--	--

	<p>la toate nivelele (liceu universitate, cecetare, doctoranzi).</p>	<p>cauzată de lipsa unor prognoze pe termen lung;</p> <p>9) Inovare dificilă, mai ales în companiile care lucrează în sistem outsourcing sau în filialele companiilor străine, care au o libertate redusă de acțiune; în plus, nivelul actual de pregătire al specialiștilor din aceste firme face dificilă „inovarea credibilă”: „pentru a fi luat în serios când propui o soluție nouă, trebuie să ai arhitecți de sistem – nu poți inova cu juniori”;</p> <p>10) Lipsa reprezentării la nivel regional a asociațiilor naționale – ARIES, ANIS (există membri, dar nu s-au putut asocia în filiale);</p> <p>11) Dificultățile cu care se confruntă producătorii de software specializat la comandă, destinat pieței locale, pe fundalul crizei – cheltuielile de IT&C au fost printre primele investiții la care clienții potențiali au renunțat, dată fiind dificultatea de a găsi clienți și a menține business-ul.</p>	<p>cluster medical) – măsură necesară mai ales pentru producătorii mici de software la comandă, care își obțin veniturile, în principal, nu din vânzarea de software ci din servicii de mentenanță;</p> <p>11) Modificarea legislației achizițiilor, pentru a favoriza contractarea de servicii IT de către administrația publică de la firme locale, făcând parte din același cluster cu APL;</p> <p>12) Mai buna conexiune a firmelor cu cercetătorii care au beneficiat de burse post-doctorale, care, deși au generat inovație, au făcut-o, de multe ori, fără speranța de a o și implementa în practică – există un pipe-line de idei extrem de valoroase, care ar putea fi valorificate;</p> <p>13) 13) Programe de cercetare – la nivel de doctorat sau post-doc în cotutelă.</p>
<p>Agricultură și Industrie Alimentară</p>	<p>1) Potențial ridicat de creștere;</p> <p>2) Asigurarea unei alimentații sănătoase locuitorilor regiunii;</p> <p>3) Folosință adecvată a terenurilor, necesar redus de infrastructuri;</p> <p>4) Existența tradiției și a produselor tradiționale;</p> <p>5) Sector mai puțin afectat de criză – cerere fără sfârșit (întotdeauna oamenii vor trebui să mănânce), deci cu o</p>	<p>1) Insuficient „patriotism local” (de tip „cumpărați produse locale”);</p> <p>2) Slaba cooperare între universități și mediul privat în direcția cercetării aplicate;</p> <p>3) Birocrația mecanismelor de finanțare a cooperărilor mediu privat – universități (de ex. universitățile sunt obligate să aplice proceduri de achiziții publice pentru orice, ceea ce conduce la creșterea duratei de timp și a costurilor);</p> <p>4) Temele de cercetare alese (ex. doctorat) urmăresc de multe ori o logică strict universitară, fără legătură cu practica;</p> <p>5) Lipsa integrării în lanțuri de producție – de la furnizori autorizați la intermediari specializați; lipsesc, în principal, spațiile de depozitare & sistemele de colectare, care: să permită producătorilor să-și valorifice producția nu doar către consumul populației, ci și pentru industrializare,</p>	<p>1) Crearea grupurilor de producători – eventual printr-un proiect regional;</p> <p>2) Crearea de clustere pentru a împărți costul inovării între mai multe companii private;</p> <p>3) Sprijinirea micilor producători de către marii procesatori – să-și înființeze PFA și sprijin cu animale și utilaje;</p> <p>4) Formarea de lanțuri de producție integrale;</p> <p>5) Atragerea de investitori privați – în principal, trebuie atrași investitori mari din domeniul mecanizării agriculturii & industriei alimentare, „firme umbrelă” capabile să genereze lanțuri de producție locale;</p> <p>6) Implicarea „celeia de a treia părți” în medierea și sprijinirea întâlnirii dintre cererea și oferta de</p>

	<p>contribuție constantă la PIB;</p> <p>6) Locuri de muncă pentru populația tânără (din mediul rural);</p> <p>7) Beneficii financiare - afacere profitabilă rapid;</p> <p>8) Impact social pozitiv - prețuri mai mici ;</p> <p>9) Existența unor universități de profil;</p> <p>10) Existența unei imagini de marcă pozitive a regiunii (Fabricat în Nord-Est).</p>	<p>respectiv să se adreseze și marilor lanțuri de magazine, care au nevoie de continuitate în livrare;</p> <p>6) Lipsa mecanizării în industria agricolă, procesele realizându-se de cele mai multe ori manual ceea ce implică costuri ridicate cu forța de muncă și timp îndelungat de finalizare a procesului;</p> <p>7) Sprijin insuficient din partea autorităților pentru investitorii din domeniu - de ex., piața este invadată de: soiuri de produse din import care nu sunt adaptate condițiilor climatice din România (secetă); utilaje din import care nu sunt adaptate condițiilor de sol din România (terenuri grele); pesticide și îngrășăminte pentru care nu există norme de calitate, ceea ce afectează structura solului și productivitatea/ha;</p> <p>8) Lipsesc absolvenții de învățământ profesional și tehnic competenți - ex. mecanizator, care să știe folosi un tractor performant la adevăratul său potențial, și nu ca pe un tractor din anii '80;</p> <p>9) Agenții economici care produc echipamente pentru sectorul agro-alimentar fac cu greu față ritmului progresului tehnic - 70% dintre ei au strategii de supraviețuire, trăind din producția de piese de schimb și service;</p> <p>10) Reticența/neîncrederea agenților economici în organizațiile de cercetare din România;</p> <p>11) Productivitate scăzută în domeniul pomiculturii ceea ce duce la importul materiei prime pentru industria alimentară;</p> <p>12) Problemele legate de irigații - în special probleme legale ce țin de legătura cu rezervele de apă proprietate a statului (de ex., nu ai voie să te alimentezi din ape curgătoare și de aici necesitatea forajelor foarte costisitoare).</p>	<p>cercetare aplicată - ex. ADR, bănci, firme de consultanță;</p> <p>7) Mecanizarea agriculturii;</p> <p>8) Trecerea în proprietatea autorităților locale a stațiilor de pompare a apei și dezvoltarea sistemelor de irigații;</p> <p>9) Realizarea unui sistem de avize/etichete (gen „Adecvat pentru România”) pentru soiuri, pesticide, îngrășăminte, tehnologii și utilaje de producție;</p> <p>10) Training specializat pentru oamenii de afaceri & absolvenții de învățământ superior / vocațional legat de soiuri, pesticide, îngrășăminte, tehnologii și utilaje de producție.</p>
--	---	---	--

<p>Biotehnologii</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Regiunea e lider mondial în producția de nistatină; 2) Productivitate ridicată pe angajat / m2; 3) Biotehnologiile aduc profit și pe timp de criză; 4) Potențial de export ridicat; 5) Branduri regionale puternice (ex. Antibiotice); 6) Reglementările europene, tot mai restrictive, vor favoriza producătorii regionali; 7) Medicamente valoroase, cu impact social; 8) Valoarea adăugată ridicată a biotehnologiilor. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ritm de progres tehnologic foarte ridicat; 2) Norme legale privind siguranța foarte ridicate și acțiuni de control-monitorizare excesive – autorități de reglementare rigide ; 3) Probleme în distribuția fondurilor pentru cercetare și alocări incomplete; 4) Superimpozitarea și lipsa investițiilor datorită finanțării oscilante; 5) Lipsa fondurilor pentru protejarea anuală a patentelor; 6) Lipsa infrastructurii de cercetare necesare (ex. clădiri); 7) Procedurile de achiziții publice favorizează prețuri scăzute în detrimentul calității; 8) Plățile cu întârziere ale sistemului de sănătate public generează blocaje; 9) Lipsa unui lobby politic adecvat pentru sector; 10) Colaborare dificilă cu universitățile pe programe de cercetare din cauza procedurilor de achiziții publice; 11) Lipsa lanțurilor de furnizori la nivel regional; 12) Costul ridicat al obținerii autorizațiilor de cercetare; 13) Concurența internațională din țări nereglementate – ex. China, India; 14) O singură firmă de biotehnologie la nivel industrial; 15) Risc ridicat al acțiunilor de cercetare. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Acțiuni de lobby la nivelul mediului privat; 2) Parteneriate mediu privat – universități; 3) Creșterea vizibilității institutelor de cercetare – ex. programe de vizitare de către studenți și elevi; 4) Creșterea nivelului salariilor personalului din cercetare; 5) Acțiuni de mediere a clusterelor; 6) Crearea unei culturi adecvate în teritoriu prin acțiuni de promovare, investiție în educația și formarea tinerilor începând cu stadiul de preșcolari; 7) Facilitarea accesului la servicii de consultanță specifice; 8) Proiecte pilot; 9) Reformularea în sens constructiv a standardelor și a condițiilor impuse de legislație pentru dezvoltarea investițiilor; 10) Recunoaștere și prestigiu pentru cercetători; 11) Burse pentru inventatori; 12) Promovarea invențiilor; 13) Regionalizarea fondurilor de cercetare; 14) Înființare centre de testare faza 1; 15) Inițiere Centru de studii clinice; 16) Investiții în software.
-----------------------------	--	--	--